

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4655 din 24.12 2013
La nr.06/2368 din 10 decembrie 2013

**Ministerul Muncii, Protecției
Sociale și Familiei**

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative.

Anexă: potrivit textului -- 4 (patru) file.

Director-adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea unor acte legislative (Legea nr.
547/2003, Legea 133/2008, Legea nr. 123/2010)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. **Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. **Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. **Scopul promovării proiectului.** Proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (în continuare - proiect) are drept scop uniformizarea și crearea unui cadru legal adecvat în ceea ce privește acordarea asistenței sociale străinilor din Republica Moldova. Prevederile proiectului acordă o claritate în identificarea tuturor subiecților beneficiari de asistență, servicii și ajutor social acordat de stat și garantat de legislația națională (Legea asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003, Legea cu privire la ajutorul social nr. 133 din 13.06.2008 și Legea cu privire la serviciile sociale nr. 123 din 18.06.2010). Noile reglementări vor institui un cadru legal eficient, vor stabili unele garanții în vederea asigurării protecției sociale la nivel național pentru străini și vor institui o modalitate de facilitare a integrării acestora în Republica Moldova.

d. **Suficiența argumentării.** Argumentele invocate de către autor în favoarea promovării proiectului justifică necesitatea înaintării acestuia spre adoptare. Implementarea noilor prevederi va contribui la asigurarea străinilor aflați legal pe teritoriul Republicii Moldova, cu toate serviciile și ajutoarele sociale acordate de stat. Prin urmare, menționăm că alin. (1) art. 2 din Legea nr. 274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova stabilește categoriile de străini care au obținut o formă de protecție sau un drept de ședere în Republica Moldova, la viața economică, socială și culturală a societății. Aceste drepturi sunt garantate inclusiv de prevederile constituționale stabilite la art. 19 din Constituție, potrivit căruia „Cetățenii străini și apatrizii au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepțiile stabilite de lege”. În acest context, stabilim că Legea asistenței sociale nr. 547/2003 cât și celelalte legi din domeniul protecției sociale, include stăinii ca categorie de subiecți beneficiari de servicii, ajutoare și protecție socială ca și cetățenii RM.

Proiectul prenotat vine să implementeze Legea nr. 274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova, adoptată în scopul transpunerii în legislația națională a Directivei Consiliului European nr. 83/2004/CE din 29.04.2004 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și la conținutul protecției acordate.

Legea asistenței sociale nr. 547/2003 cât și celelalte legi din domeniul protecției sociale, include stăinii ca categorii de subiecți care beneficiază de servicii, ajutoare și protecție socială ca și cetățenii RM.

Deși proiectul este unul binevenit, menționăm că argumentarea acestuia este una superficială. Autorul a evitat să acorde noilor reglementări o analiză mai detaliată, făcând o evaluare modestă a problemei. Conform art. 20 din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină date referitoare la: condițiile ce au impus la elaborarea proiectului, fundamentarea economico-financiară, locul actului în sistemul de acte normative, etc. Astfel, autorul nu a prevăzut în nota informativă condițiile ce au impus elaborarea proiectului, consecințele implementării acestuia, locul actului în sistemul de acte normative și alte date prevăzute la art. 20 din Legea nr. 780/2001. Doar prin elucidarea tuturor momentelor sus enunțate se poate argumenta necesitatea promovării și beneficiile implementării proiectului prenotat.

În final, menționăm că deși necesitatea elaborării proiectului este justificată și susținem în continuare promovarea acestuia, considerăm că noile prevederi necesită o revizuire, în special ce țin de fundamentarea proiectului. Remarcăm că realizarea scopului enunțat va fi posibilă doar în condițiile unei implementări corecte a normelor proiectului, respectându-se principiile transparenței și imparțialității de către autoritățile implicate nemijlocit în executarea prevederilor.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Autorul a făcut unele referiri generale privind fundamentarea economico-financiară a proiectului, subliniind că Ministerul Finanțelor a exprimat disponibilitatea, în cazul în care aplicarea normelor va genera identificarea mijloacelor financiare suplimentare, să analizeze eventualele necesități de cheltuieli financiare reale. Astfel, nu ne putem pronunța cu exactitate asupra aplicabilității celor propuse și atingerii scopului enunțat în nota de argumentare.

O evaluare a costurilor de implementare a proiectului trebuie efectuată la etapa elaborării proiectelor și nu la etapa avizării sau după adoptarea acestuia. Conform art. 13 din Legea 780/2001 „Inițierea procedurii de elaborare a unui act legislativ este precedată de analiza științifică a consecințelor politice, sociale, economice, financiare, juridice ...”. Același articol stipulează la alin. (4) că „investigația științifică finalizează cu determinarea obiectivelor și domeniului de intervenție juridică, stabilind mijloacele necesare atingerii acestor obiective”. În acest context, menționăm că autorul nu s-a conformat întrutotul cerințelor legislative la etapa elaborării proiectului prenotat, deoarece determinarea mijloacelor necesare pentru atingerea scopului propus presupune, inclusiv, stabilirea resurselor financiare necesare pentru implementarea noilor prevederi iar ulterior acestea fiind coordonate cu ministerele de resort. Conform art. 20 lit. d) din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă o fundamentare financiară detaliată în sensul indicării cuantumului resurselor financiare necesare a fi alocate din buget pentru realizarea prevederilor proiectului, în cazul în care implementarea acestora necesită careva cheltuieli. Totodată, este necesar a se ține cont și de mijloacele bugetare disponibile pentru anul bugetar în gestiune.

În concluzie, recomandăm autorului de a efectua estimarea unor calcule care vor fi necesare pentru implementarea adecvată a proiectului și de a completa nota informativă cu o

fundamentare economico-financiară concisă, care să aibă la bază calculele date.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat este plasat pe pagina oficială a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasând proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în terneul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Diacenco
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
23 Decembrie 2013

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*